15.10.2025

Asunto- ja ympäristöjaosto
HE/2025 vp

Timo Jaakkola
Suunnittelupäällikkö

YM, PL 35 LTAIII 2025

35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

- Momentilta siirretään 750 000 euroa momentille 23.01.01 Valtioneuvoston kanslian toimintamenot.
- 741 000 euroa aiheutuu Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (Varke) tukipalvelu- ja vuokrakustannuksista. Kulut koostuvat seuraavista toiminnoista: henkilöstöpalvelut, toimitilat ja tilasidonnaiset menot, virastopalvelut, tiedonhallinta, käännös- ja kielipalvelut, tietotuki- ja julkaisupalvelut, IT-palvelut ja tietoturva.
- 9 000 euroa aiheutuu matkustamisen neuvonnasta ja tuesta, joka on siirretty uudelleenjärjestelyllä VNK:n tehtäväksi.

35.10.29 Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

- Momentilta vähennetään 1 935 000 euroa. Vähennys aiheutuu määrärahan tarvearvion muutoksesta.

35.10.20 Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito (smr 3 v)

- Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 300 000 euroa. Määrärahan peruuttaminen aiheutuu panssarilaiva Ilmarisen hylyn öljyntyhjennysoperaatiossa tarvittavien hankintojen viivästymisestä.
- Ilmarinen-hylyn öljynpoisto-operaatiota tavoiteltiin toteutettavan viranomaistyönä vuonna 2025 ja hankkeelle osoitettiin yhteensä 2 256 000 euron määräraha (VN/2248/2025). Operaatiossa tarvittavat hankinnat eivät kuitenkaan ehtineet saapua ajoissa, jotta tyhjennys olisi voitu suorittaa sille varattuna ajankohtana 2025. Operaatiota ei voida turvallisesti toteuttaa ennen kuin tarvittavat hankinnat, kriittisimpänä varppausankkurit, on saatu käyttöön. Tästä syystä sääherkkä öljynpoisto-operaatio siirtyy vuodelle 2026. Myös Itämeren turvallisuustilanteen muutokset ovat vaikuttaneet operaation toteuttamisen aikatauluun sitä viivyttävästi. Hanketta koordinoivan tahon Syken mukaan tarvittavat hankintaprosessit ovat käynnissä ja hankinnat saadaan päätökseen siten, että öljynpoisto-

operaatio on mahdollista aloittaa vuonna 2026. Operaatioon osallistuvat tahot ovat myös varautuneet ajallisesti operaation toteuttamiseksi vuonna 2026 ja tarvittaessa jatkamiseksi vuonna 2027.

- Määräraha budjetoidaan uudelleen täydentävässä talousarvioehdotuksessa 2026.

35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (smr 3 v)

- Kyseessä on vuoden 2023 talousarviomäärärahan peruuttaminen ja uudelleenbudjetointi (11 500 000 euroa) johtuen ravinteiden kierrätyksen ja energiatehokkuuden avustushankkeiden viivästymisestä. Kyse on ainakin 3–4 investoinnista ja 2–5 TKI-hankkeesta. Vuoden 2022 II lisätalousarviossa ympäristöministeriön momentille 35.10.61 myönnettiin 15 000 000 euroa ravinteiden kierrätyksen edistämiseen osana huoltovarmuutta ja vihreää siirtymää koskevaa kokonaisuutta ja vuoden 2023 talousarviossa 30 000 000 euroa ravinne- ja energiaomavaraisuuden parantamiseen ravinteita kierrättämällä. Määrärahaa saa käyttää ravinteiden kierrätyksen ja talteenoton investointi- ja TKI-hankkeiden avustuksiin, hankintamenoihin ja muihin kulutusmenoihin.
- Ympäristöministeriö on sitonut ravinteiden kierrätyksen ns. huoltovarmuuspaketin alun perin vuosille 2022 ja 2023 osoitettuja määrärahoja (45 000 000 euroa) kokonaisuudessaan yli 70 hankkeeseen, joista osa on valmistunut ja loppujen on määrä valmistua tämän hetken tiedon mukaan vuosina 2025–2026. Vuoden 2024 III lisätalousarviossa vuoden 2022 määrärahasta budjetoitiin uudelleen 7 500 000 euroa hankkeiden viivästymisen takia. Edelleen vuoden 2023 vuoden määrärahaan sidottu muutama isompi investointihanke on ilmoittanut aikatauluhaasteista, mm. lupa-asioihin ja hankintojen kilpailutuksiin liittyen. Näin ollen osa vuosille 2025 ja 2026 budjetoiduista maksatuksista on siirtymässä vuosille 2026–2027. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaista on edistää ravinteiden kierrätystä, mutta isojen investointihankkeiden toteuttaminen on hidasta ja vaatii pitkäjänteisyyttä.
- Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 37/2022 vp (13.12.2022) lisättiin momentille 50 000 euroa Taipalsaaren kosteikkojen kunnostukseen. Taipalsaaren kyläyhdistys, jolle hankkeen toteutusta oli suunniteltu, ei kuitenkaan ollut valmis hanketta toteuttamaan, eikä muuta toimijaa hanketta toteuttamaan löytynyt. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on ehdottanut Taipalsaaren kosteikkojen kunnostuksen sijaan kunnostettavaksi samalla läntisen Pien-Saimaan alueella Lappeenrannan kaupungin kosteikkoja.
- Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää ravinteiden kierrätyksen ja talteenoton sekä energiatehokkuuden investointi- ja TKI-hankkeiden avustuksiin, hankintamenoihin ja muihin kulutusmenoihin.

35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (smr 3 v)

- Siirrettävä määräraha on tarkoitettu Ely-keskusten toteuttamiin pientalojen öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen hakemuskäsittelyyn (550 000 euroa) ja maksatuskäsittelyyn sekä kirjaamotehtäviin (400 000 euroa), yhteensä 950 000 euroa.

Momentille 28.40.01 Aluehallintoviraston toimintamenot siirretään 60 000 euroa hakemusneuvontaan kohdennettava määrärahaosuus ja momentille 32.01.02 ELY-keskusten toimintamenot siirretään 890 000 euroa.